

Sygn. akt II UK 12/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku T.W.
przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi DS. Orzekania o Niepełnosprawności w B.
o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 5 sierpnia 2016 r., sygn. akt IV Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację T. W. od wyroku z dnia 5 maja 2016 r., którym Sąd Rejonowy w T. oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w B. z dnia 25 sierpnia 2015 r. zaliczającej ją okresowo do lekkiego stopnia niepełnosprawności od 12 marca 2010 r. do 30 czerwca 2018 r.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów postępowania „mających istotny wpływ na wynik sprawy”, a mianowicie art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 4 k.p.c. przez nieustosunkowanie się do zarzutów apelacyjnych w zakresie nierozpoznania istoty sprawy, pomimo tego, że powódka zgłaszała taki zarzut w apelacji, co miało wpływ na wynik postępowania.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie

zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na nierozpoznanie apelacyjnego zarzutu nierozpoznania istoty sprawy (art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 4 k.p.c.) wskutek niewskazania w wyroku Sądu pierwszej instancji początkowego terminu zaistnienia niepełnosprawności, o co skarżąca wносиła już w odwołaniu od decyzji organu rentowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest

oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Po pierwsze, w przesłance tej chodzi o naruszenie prawa i oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że oparcie skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia przepisów postępowania może być skuteczne jedynie wówczas, gdy skarżący wykaże, iż wskazywane przez niego uchybienia procesowe sądu drugiej instancji mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Oznacza to, że zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, ale zasadniczo muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku (por. wyroki z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811 oraz z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399). W rezultacie, oparcie skargi

kasacyjnej wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania - jak czyni to skarżąca - uniemożliwia dokonanie oceny, czy wskazywane w niej uchybienie procesowe sądu odwoławczego rzeczywiście jest na tyle istotne, że doprowadziło do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) prawa materialnego będącego podstawą prawną rozstrzygnięcia.

Po drugie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie. Zgodnie z ugruntowanymi poglądami judykatury, nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. polega na poprzestaniu na błędnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itp.) albo na zaniechaniu zbadania (w ogóle) materialnej podstawy żądania, niezbadaniu podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia albo całkowitym pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nierozpoznanie istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.) polega na nierozpoznaniu przez sąd pierwszej instancji sprawy w zakresie objętym decyzją organu rentowego lub orzeczeniem wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności (por. postanowienie z dnia 23 listopada 2016 r., I UZ 48/16, LEX nr 2203530 i powołane tam orzeczenia). Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie wystąpiła, gdyż Sądy obu instancji rozpoznały żądanie skarżącej uznania jej za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym oraz ustalenia stopnia niepełnosprawności od 19 roku życia. Z motywów zaskarżonego wyroku jasno przy tym wynika, że Sąd odwoławczy rozważał podniesiony w apelacji zarzut nieustalenia daty zaistnienia niepełnosprawności u skarżącej (art. 378 § 1 k.p.c.), wskazując, iż w świetle opinii biegłych niepełnosprawność ta istnieje od 12 marca 2010 r., a ponadto kwestia ta została prawomocnie przesądzona orzeczeniem powiatowego zespołu ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności z dnia 21 kwietnia 2010 r.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as